



KÄSKKIRI

17.07.2026 nr 60

Konfiskeeritud raha tagastamine

Vabariigi Valitsuse 30. juuli 2004. a määruse nr 263 „Konfiskeeritud vara üleandmise, vara võõrandamisest saadud raha eelarvest seaduslikule valdajale tagastamise, asitõendite arvelevõtmise ja hävitamise, arestitud vara hoidmise, hindamise ja võõrandamise ning kiiresti riknevate asitõendite hindamise, võõrandamise ja hävitamise kord“ § 14 ja 15 alusel.

I. Asjaolud ja menetluse käik

Tehnilise Ülevaatuse Osaühing esitas 01. juuni 2026. aastal taotluse tagastada kriminaalasjas nr 1-23-5392 konfiskeeritud raha summas 220 000 eurot selle õiguspärasele omanikule Tehnilise Ülevaatuse Osaühingule.

Pärnu Maakohus konfiskeeris 14. oktoobri 2024. aastal otsusega kriminaalasjas nr 1-23-5392 ARF OÜ (16175581) (pankrotis) pangakontol arestitud rahalised vahendid summas 220 000 eurot. Jõustunud kohtulahenditega on tuvastatud, et ARF OÜ (pankrotis) omandas konfiskeeritud 220 000 Tehnilise Ülevaatuse Osaühingu suhtes toime pandud kuriteo kaudu ja viimase arvelt.

Vastavalt Riigikohtu 15. mai 2026. aasta otsuse p-s 42 märgitule, kuna ARF OÜ (pankrotis) omandas konfiskeeritud vara Tehnilise Ülevaatuse Osaühingu arvel ja viimase õiguste rikkumise tagajärjel, on Tehnilise Ülevaatuse Osaühingul tekkinud konfiskeeritud summale KarS § 85 lg 2 teise lause alusel pandiõigus. Pandiõigus tagab Tehnilise Ülevaatuse Osaühingu VÕS § 1028 lg 1 järgset nõuet ARF OÜ (pankrotis) vastu ning riik vastutab pantijana konfiskeeritud 220 000 euro ulatuses selle eest, et Tehnilise Ülevaatuse Osaühingu nõue ARF OÜ (pankrotis) vastu saaks rahuldatud.

ARF OÜ (pankrotis) ei ole süüteoga saadud vara Tehnilise Ülevaatuse Osaühingule tagastanud ning Tehnilise Ülevaatuse Osaühingule ei ole tehtud väljamakset ka ARF OÜ (pankrotis) pankrotivara arvelt pankrotimenetluses.

Riigikohtu kriminaalkolleegiumi 11. aprilli 2011. aasta määruse asjas nr 3-1-1-97-10 kohaselt, kui konfiskeeritud vara on omandatud kolmanda isiku õigusi rikkudes tema arvelt, on kolmanda isiku heastamismõudel eelisõigus konfiskeerimise ees. Konfiskeerimisotsustuse jõustumisel tekib kolmandal isikul KarS § 85 lg 2 alusel riigi konfiskeerimisnõudele pandiõigus, mis tagab kolmanda isiku nõuet konfiskeerimisotsustuse adressaadist võlgniku vastu. Riik (pantija) vastutab talle kuuluva konfiskeerimisnõudega selle eest, et kolmanda isiku (pandipidaja) nõue

konfiskeerimisotsustuse adressaadist võlgniku vastu saaks täidetud. Pärast pandi realiseeritavaks muutumist võib kolmandast isikust pandipidaja nõuda riigilt oma tagatud nõude rahuldamist konfiskeerimisnõude täitmise laekunud vara arvel. Juhul, kui see vara pole säilinud, tekib kolmandal isikul KarS § 85 lg 2 teise lause alusel õigus nõuda riigilt hüvitist. Lõppastmes vastutab riik kolmanda isiku nõude täitmise eest maksimaalselt konfiskeerimise tulemi ulatuses.

KarS § 85 lg 2 alusel tekkinud pandiõiguse realiseerimiseks tuleb kolmandal isikul esitada avaldus Rahandusministeeriumile analoogiliselt Vabariigi Valitsuse 30. juuli 2004. a määruse nr 263 peatükis 5 sätetstatuga. Riigikohus on 27. jaanuari 2022. a määruses asjas nr 1-21-2156 selgitanud, et pidades silmas konfiskeerimispaniõiguse eesmärki tagada kolmanda isiku nõude prioriteet riigi konfiskeerimisnõude ees, ei tohi selle nõude maksmapanek olla pandipidaja jaoks ülemäära koormav. Ehkki konfiskeerimispani tekkimine ei võta pandiga tagatud nõude võlausaldajalt õigust nõuda tagatud kohustuse täitmist võlgnikult endalt, ei ole nõude eelnev edutu esitamine võlgniku vastu ega nõude maksmapaneku võimatuse tõendamine mingil muul moel vähemalt üldjuhul konfiskeerimispaniõiguse realiseerimise eeldus. Nii oleks ebaproportsionaalne kohustada õigustatud isikut läbima enne konfiskeerimispaniõiguse realiseerimist hagimenetlust ja võib-olla ka täite- või pankrotimenetlust küsitava maksevõimega võlgniku vastu.

Seega tuleb riigil tagastada Tehnilise Ülevaatusse Osühingule ARF OÜ-lt (16175581) (pankrotis) konfiskeeritud rahalised vahendid summas 220 000 võttes arvesse Vabariigi Valitsuse 30. juuli 2004. a määruses nr 263 „Konfiskeeritud vara üleandmise, vara võõrandamisest saadud raha eelarvest seaduslikule valdajale tagastamise, asitõendite arvelevõtmise ja hävitamise, arestitud vara hoidmise, hindamise ja võõrandamise ning kiiresti riknevate asitõendite hindamise, võõrandamise ja hävitamise kord“ (edaspidi määrus) sätetstatut. Määruse § 15 lõike 1 kohaselt tagastatakse konfiskeeritud vara võõrandamisest saadud summa seaduslikule valdajale pärast sellest summast vara dokumentaalselt tõestatud hoidmis-, üleandmis-, uurimis- ja võõrandamiskulude mahaarvamist. Kuna tegu on raha konfiskeerimisega, siis kulusid ei kaasnenud.

Otsuse projekt on saadetud taotlejale ärakuulamiseks 25. juunil 2025. aastal. Vastuväiteid ei esitatud.

II. Otsus

Tulenevalt eeltoodust kuulub Tehnilise Ülevaatusse Osühingule riigi poolt tagastamisele 220 000 eurot, mis kuulub maksmisele Tehnilise Ülevaatusse Osühingu pangakontole nr EE107700771002846643 AS LHV Pangas.

III. Vaidlustamisviide

Käskkirja peale võib esitada kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätetstatud tähtaegadel ja korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister